

VA DE LENGUA

per Aitor Carrera

Professor de lengua e
lingüística occitanes ena
Universitat de Lhèida

Era tumenèja

Que parlèrem ja deth haro. Mès se bèth un va per Arties, va a veir qu'en aqueth polit vilatge de Naut Aran non se parle pas deth *haro* mès deth *taro*, damb t-. Per qué se ditz *taro* en plaça de *haro*? Era arresponsa qu'ei aïda. *Taro* qu'ei ua deformacion de *haro* provocada per article definit. Er article *eth* deuant des mots que comencen per *h-* se pronóncie mès o mens coma se sigesse *lettl*, damb *t* dobla o longa. Atau, era realizacion de *eth haro* qu'ei *let tárul*. Alavetz quauqu'un pòt interpretar qu'eth mot non ei *haro*, mès *taro*: *eth taro*. Qu'ei justaments aquerò çò que s'ei passat en Arties damb era paraula *haro*. Mès aque- ra sòrta de fenomèn non ei cap exclu-

siu d'aqueth pòble, perque n'i a d'au- ti que diden tanben *taro* en comp- des de *haro*, e perque i a d'au- ti mots que comencen tanben per *h-* que se produsís exactaments çò de made- ish qu'en aqueth mot. En vam a veir un parellat d'exemples, dilhèu es mès comuns. Que i a gent que, entà hèr ar- repòrt ad aquera partida dera casa qu'ei dejós deth tet o losat, non parle pas deth *humarau*, mès deth *tumarau*. E que n'i a que non parlen ja- mès deth *huec*, mès deth *tuec*, entà referir-se a çò que i a en larèr. Evi- dentaments, es grafies corrèctes son *humarau* e *huec*, e cau refusat tuma- rau e *tuec*, modificacions superficiaus mès o mens locals. Mès atencion: cau

evitar de corregir çò que non cau cap corregir, e eliminar era *t-* iniciu de qu- auque mot a on non ei pas ua con- seqüència dera aglutinacion der arti- cle. Que mos referim ara ara forma *tumènèja*, que se referís ath conducte per a on ges *eth hum*. Que i a gent qu'a pensat que *tumènèja* ère un cas paral- lèl as que viem de veir perque existi- tis tanben *humènèja* (qu'ei atau que se ditz en Naut Aran). Mès non ei atau. *Tumènèja* ei un mot femenin, que donc non ei jamès acompanhat de *eth*, çò que vò díder que era *t-* iniciu non ei cap provocada per article definit. Con- tràriaments a çò que se podie pen- sar en prumèr, *tumènèja* non ei cap ua deformacion de *humènèja*.

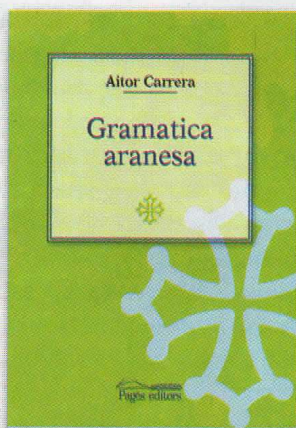
www.pageseditors.com
ed.pages.editors@cambrescat.es

Pagès editors

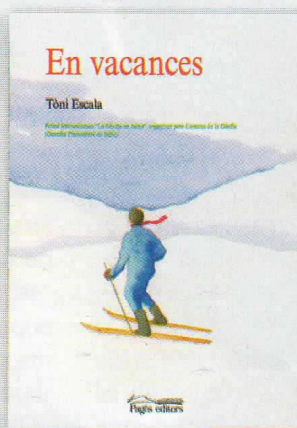
Garona
Llibres
en aranés

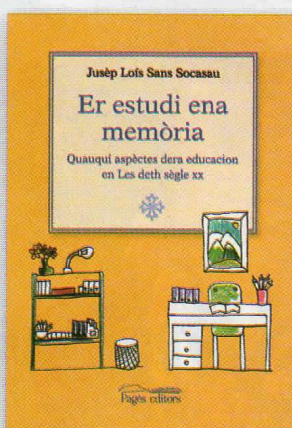
Libres en occitan dera Val d'Aran

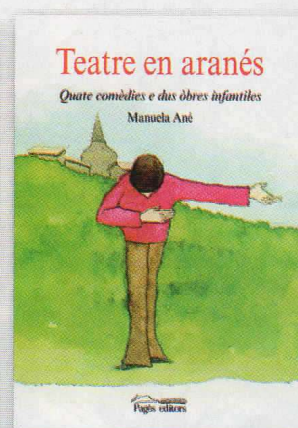
**Gramatica
aranesa**
Aitor Carrera

**En
vacances**
Tòni Escala

**Er estudi
ena memòria**
Jusèp Loís Sans

**Teatre en
aranés**
Manuela Ané

Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida - Tel. 973 23 66 11- Fax 973 24 07 95